

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2025/26:10

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 31 oktober

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Kan vi ge medgivande till deltagande på distans? Jag beslutar att vi
medger deltagande på distans.

§ 2 Miljöfrågor

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 21 oktober 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 4 november 2025

Anf. 2 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ni har fått rapporten från miljörådsmötet den 21 oktober. Om ni så önskar kan jag kort redogöra för vad som avhandlades, men annars hänvisar jag helt enkelt till rapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Ändring av den europeiska klimatlagen – Allmän riktlinje.

Anf. 4 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ordförande! Den 4 november väntar ytterligare ett extrainkallat miljörådsmöte, där ändringen av EU:s klimatlag med 2040-målet och EU:s nästa nationellt fastställda bidrag, NDC, står på agendan.

Låt mig börja med ändringen av den europeiska klimatlagen. Att EU får på plats ett 2040-klimatmål är nu av central betydelse, inte bara för klimatet utan också för att industrin ska ha förutsägbarhet gällande vägen mot nettonoll och kunna planera sina investeringar. Detta är helt avgörande för EU:s konkurrenskraft och anpassning till en fossilfri framtid. Klimatomställningen och konkurrenskraften går hand i hand.

Som ni känner till har förhandlingen om 2040-målet pågått sedan förslaget presenterades den 2 juli. Regeringen har fått gehör för många viktiga frågor, inte minst att bioekonomin har en central roll i klimatomställningen, att osäkerheter inom LULUCF bör beaktas, att permanenta negativa utsläpp ska inkluderas i ramverket efter 2030 samt frågan om en teknikneutral ansats inom energipolitiken, där alla fossilfria alternativ, inklusive kärnkraften, ingår. Allt detta är positivt och banar väg för en god grund att stå på i relation till det långsiktiga 2050-målet om klimatneutralitet för EU.

Den 23 oktober valde Europeiska rådet att ta upp frågan om möjliggörande insatser för att nå 2040-klimatmålet, som en del av agendapunkten om konkurrenskraft och klimat. Det danska ordförandeskapet har inkluderat relevanta delar av slutsatserna i den nya kompromisstexten, som nämnden har fått ta del av. Detta är viktigt för att rådet ska kunna nå fram till en allmän riktlinje. Låt mig därför också en kort stund uppehålla mig vid utfallet av Europeiska rådet.

Det står klart att synen inom EU skiljer sig åt när det gäller vad som bäst stärker EU:s konkurrenskraft och hur klimatomställningen ska genomföras. Det finns de som närmast reflexmässigt ropar efter handelsskyddsåtgärder eller stöd till sina traditionella industrier. Vissa anser också att redan satta klimatmål orsakar negativa konsekvenser för EU:s tillväxt och konkurrenskraft och vill därför sänka ambitionsnivån.

Jag och regeringen är av en annan uppfattning. För det första anser vi, liksom en ganska stor grupp länder, att klimatomställningen hänger ihop med en stärkt konkurrenskraft – utan konkurrenskraft, inga resurser och ingen acceptans för klimatomställning. Konkurrenskraft och klimatomställning är, menar vi, ömsesidigt förstärkande.

För det andra anser vi att frihandel är en nyckel för en framgångsrik klimatomställning och en stärkt konkurrenskraft. Regeringen verkar därför för europeisk öppenhet i EU:s industripolitik och för försvar av regelbaserade handelssystem, med WTO som kärna. Regeringen är generellt skeptisk till användande av handelspolitiska skyddsinstrument av olika slag.

När vi nu närmar oss ett beslut i rådet kan vissa justeringar av texten bli aktuella, men jag tror och hoppas att vi är nära en uppgörelse. Regeringens bedömning gällande en sådan uppgörelse och våra ingångsvärden i det som nu är slutskedet av förhandlingen återfinns i den kommenterade dagordningen, som nämnden har fått ta del av.

Med denna inriktning bedömer jag att Sverige bör kunna stödja en uppgörelse om ändringen av den europeiska klimatlagen, med en målsättning om 90 procents nettoutsläppsminskning till 2040 i jämförelse med 1990.

Anf. 5 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag tänkte redogöra för vad Socialdemokraterna skulle vilja ha med i regeringens ståndpunkt.

Tack till klimatministern för flera delar i ståndpunkten som vi håller med om, inte minst beskrivningen gällande bioekonomin och en hel del annat. Vi socialdemokrater skulle vilja poängtera att vi vill öka ambitionen till 2040 – vi har nämnt det förut. Därför tycker vi att det är viktigt att Sverige fungerar som ett draglok i diskussionerna, och vi tycker att det vore värdefullt om det i ståndpunkten stod 95 procent i stället för 90. Vi tror att den draghjälpen från Sverige behövs och att det med tanke på en hel del urvattningar under resans gång hade varit värdefullt med den extra ansatsen. Vi skulle alltså önska att man i ståndpunkten säger: Regeringen verkar för ett bindande utsläppsmål i EU om minst 95 procents minskning av klimatutsläppen till 2040.

Sedan vill vi i detta sammanhang ännu en gång poängtera att vi tycker att det är problematiskt hur EU och Sverige vill använda artikel 6-krediterna i Parisavtalet. Vi önskar att det i stället skulle stå: Regeringen är kritisk till att EU ska kunna tillgodoräkna sig artikel 6-krediter under Parisavtalet. En sådan användning är inte bara svår att mäta och följa upp utan riskerar också att urholka det långsiktiga omställningstrycket för EU:s industri att minska sin klimatpåverkan. Om artikel 6-krediter trots detta införs anser regeringen att krediterna måste ha en hög miljöintegritet, och så vidare.

Så skulle vi vilja ändra i ståndpunkten.

På slutet skulle vi i stället för 90 återigen vilja ha 95 procent.

Jag vill också säga att vi tycker att ordet konvergens gärna får förklaras lite grann. Det används vid flera tillfällen, åtminstone två, i ståndpunkten. Det tycker vi är väl mycket. Det är möjligt att det bara handlar om att se till att få en samverkan och ett strömlinjeformat arbete, och det kan vara okej. Men om detta är en term som ska indikera något bredare och större

vill vi gärna få det förklarat. Just att det används vid två tillfällen gör ju att det verkar vara väldigt centralt. Vi skulle önska att det åtminstone bara stod en gång.

I slutändan, bara för att vara kärnfull: Vi önskar de här sakerna och vill ha med dem, och därför nämner jag dem här. Men vi vill också i vår avvikande ståndpunkt säga att vi i slutändan vill att Sverige röstar ja. Vi tycker att det är så pass viktigt att vi får till ett ja, så vi vill ha det som ett tillägg i vår avvikande ståndpunkt. Efter ansträngningar i enlighet med de tillägg Socialdemokraterna lägger fram önskar vi i slutändan ett ja, eftersom det är så pass viktigt för klimatpolitiken.

Anf. 6 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag vill anmäla en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet. Den kommer att ligga i linje med vad vi har sagt tidigare, men jag redogör också för den här.

Vi tycker att EU:s klimatambition måste skärpas, att utsläppsminskningar krävs i närtid för att leva upp till Parisavtalet och den senaste forskningen samt att rika länder ska gå före och genomföra utsläppsminskningar i en högre takt. Därför anser vi att EU bör höja sin klimatambition och anta en målsättning om att nå näranollutsläpp till 2040.

Vi tycker inte att kärnkraft ska ingå utan bara förnybar energi. Vi vill inte heller att EU ska kunna tillgodoräkna sig artikel 6-krediter under Parisavtalet, eftersom det riskerar mindre fokus på utsläppsminskningar inom EU.

Vi anser att EU behöver upprätta en utsläppsbudget för att begränsa de kumulativa utsläppen i närtid och fram till 2040. Relevant lagstiftning inom klimatområdet behöver uppdateras så att utsläppsminskningar sker i enlighet med Parisavtalet till 2030 och 2035, med sikte på näranollutsläpp senast till 2040. En sådan inriktning skulle även skapa förutsättningar för en stark utveckling av grön teknik inom EU och en stark europeisk industri.

För att lyckas med näranollutsläpp till 2040 krävs fokus på att klimatomställningen sker rättvist. Överkomliga energipriser och förbättrad tillgång till varor, transporter och tjänster med låg klimatpåverkan i kombination med omfördelningsåtgärder är nödvändiga åtgärder för en sådan omställning.

IPCC betonar att en ökning av kolsänkan ska ske i tillägg till och inte i stället för kraftiga utsläppsminskningar. Därför anser vi att det inte bör finnas flexibilitet mellan LULUCF, ESR och ETS som skulle möjliggöra att upptag i växande skogar så att säga kan kompensera för fossila utsläpp.

Jag vill också tillägga gällande bioekonomin att det är helt nödvändigt att uttag av skogsråvara sker på ett hållbart sätt som inte försämrar tillståndet för den biologiska mångfalden.

Anf. 7 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Jag vill också anmäla en avvikande ståndpunkt. Den är i linje med det vi tidigare har angett: Vi vill höja ambitionen till 95 procent, och vi vill inte ha med artikel 6. Egentligen är det ganska exakt det som Jytte Guteland framfört från Socialdemokraterna, så vi kan ställa oss bakom detta.

Anf. 8 REBECCA LE MOINE (MP):

Från Miljöpartiets håll tycker vi också att Sveriges regering bör stödja detta och rösta ja i det här läget. Vi har dock en avvikande ståndpunkt som jag vill redogöra för. Den är ganska mycket i samma linje som den som Vänsterpartiet har angett. Vi vill också se näranollutsläpp senast 2040.

På det stora hela tycker vi att kompromisstexten förskjuter det hela till att handla mer om teknikneutralitet och bioekonomi, alltså en mer skogsindustrivänlig linje. Det är mycket fokus på konkurrenskraft.

Vad gäller artikel 6-krediterna och betoningen på CCS-lösningar menar vi att det är riskabelt att man förlitar sig så mycket på dessa eftersom de ofta är väldigt överskattade och inte särskilt träffsäkra eller ändamåls-enliga. Det finns mycket som tyder på att det är en stor dos av green-washing i detta.

Samtidigt som fler och fler inser att klimat och biodiversitet hänger ihop saknas denna insikt både i kompromisstexten och i den politiska ståndpunkten, där man har strukit den formulering som fanns om biologisk mångfald och naturliga sankor. I stället talar man om LULUCF-osäkerheter och bioekonomi. Det tycker jag är beklagligt och väldigt problematiskt.

Det är också väldigt oroväckande hur man försöker jobba med LULUCF genom att benämna det som osäkert och vill se stora flexibiliteter. Detta riskerar att underminera hela EU:s klimatpolitik och det arbete som behöver vara på plats för att kunna nå EU:s klimatmål.

Vad gäller kärnkraft ser vi det som ett sätt att försena och fördyra energiomställningen.

Något jag också tycker är viktigt att nämna är hur finansieringen ska gå till. Både i Kunming–Montreal-avtalet och i klimat-COP:arna saknas det finansiering för att kunna verkställa och åtgärda det man kommer överens om. Globalt sett riktas ungefär 7 procent av den globala bnp:n åt miljöskadliga subventioner. Även inom EU går en oerhört stor summa till fossilt och miljöskadliga subventioner.

Här har jag betonat vikten av att använda MFF:en som ett verktyg för att börja identifiera och fasa ut saker i linje med det internationella åtagande man har ställt sig bakom. Man skulle också kunna använda sig av UN Tax Convention, som snart äger rum, för att koppla progressiv beskattning av förmögenheter till klimatåtgärder och säkerställa nya intäkter som är både rättvisa och effektiva.

Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag ville bara förtydliga att det inte var något slags carte blanche att rösta ja till vad som helst. Med det ministern sa: Om utfallet blir 90 procent och man inte urvattnar det ytterligare tycker vi ändå att vi behöver få ett ja, så att vi inte hamnar i ett läge där vi förlänger processen och vattnar ur klimatpolitiken successivt.

Vi har som sagt en mer långtgående ambition, som vi har beskrivit i vår avvikande ståndpunkt. Men jag vill vara tydlig med det: Det handlar inte om, ifall det skulle urvattnas ytterligare, att vi vill att man röstar ja till vilket pris som helst. Det finns en lägstanivå.

Anf. 10 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Jag delar bilden att det finns en lägstanivå och att vi inte ska gå med på vad som helst. Jag har haft mycket dialog med den danska kollega som leder rådet om att man inte kan ta de konstruktiva staternas medgivande för givet. Man måste verkligen se till, i denna sista del av förhandlingen om båda dessa filer, att beakta också de länder som är ambitiösa och väldigt konstruktiva i nuläget. Jag upplever att det danska ordförandeskapet har en god insikt i det och väldigt ofta ser till att inte bara lyssna på de mest högljudda i rummet. Det är en väldigt viktig del av förhandlingsprocessen.

Jag identifierade egentligen en tydlig fråga, som rörde konvergensbegreppet. För att förklara det kan jag bara nämna att det handlar om att få alla länder med på resan och om alla länders ansvar i unionen. Skälet till att ordvalet är konvergens är att det är det ordet som används i rådet. Skulle vi använda oss av andra ord skulle det inte vara tydligt vad Sverige menar. Det begrepp som används i sammanhanget under förhandlingarna i rådsmötet är just konvergens. Det är helt enkelt därför vi håller oss till det ordet, även om det inte är lika frekvent använt i våra sammanhang.

Betydelsen av det och regeringens mening med det är helt enkelt att alla länder bär ett ansvar. Jag utgår från att de flesta ändå tycker att det är rätt vedertaget, men det blir ju en diskussion när vissa länder kraftigt vill sänka ambitionen. Det är det som är syftet med den formuleringen.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar då att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkter anmällda från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet.

Vi kommer så till dagordningspunkt 4, EU:s framläggande av ett uppdaterat nationellt fastställt bidrag till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC).

Anf. 12 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Nästa punkt gäller EU:s nya nationally determined contribution, nationellt fastställda bidrag – NDC, som det kallas. Det handlar om vårt nationellt fastställda bidrag till Parisavtalet.

Klimatmötet COP 30 i Brasilien börjar om bara några få dagar. Där förväntas alla parter till Parisavtalet ha presenterat sina nya nationella klimatplaner. EU är en av de parter som ännu inte har presenterat sin NDC, och det är därför viktigt att man har kallat till detta möte och såklart också att denna fråga står på agendan för miljørådet.

Regeringen stöder ordförandeskapets ansats att ambitionsnivån i EU:s NDC bör baseras på en uppgörelse om EU:s 90-procentsmål till 2040. Det är viktigt för att EU:s åtagande till Parisavtalet ska ha en så hög ambition som möjligt och ligga väl i linje med våra klimatmål i EU. Det är viktigare än någonsin att EU:s står fast vid sina åtaganden och påverkar G20-länderna att göra mer.

NDC:n är inte bara ett EU-åtagande till Parisavtalet utan också ett väldigt viktigt verktyg för att driva på omvärlden. Därför är den höga

ambitionsnivån av stor vikt för Sverige och en viktig del i det hela också för EU.

I övrigt hänvisar jag till den kommenterade dagordning som nämnden har fått ta del av.

2025/26:10
31 oktober

Anf. 13 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! I konsekvens med vilken förhandlingslinje vi tycker att man ska ha när det gäller procentmålet vill vi även här trycka på 95 procent. Det skulle vi vilja få in i ståndpunkten.

Även här vill vi förstås i slutändan ha en väldigt konstruktiv ansats och få till ett beslut. Men vi vill ändå anmäla en avvikande ståndpunkt där vi säger 95 procent, så att det blir tydligt hur vi hade lagt upp förhandlingarna om det hade varit vi. Vi önskar förstås att regeringen lyssnar på det, men vi vet ju att så inte är fallet. Därför vill jag bara anmäla det.

Även här anser vi som sagt att det ska vara konstruktivt. Om det inte urvattnas ytterligare och ligger vid 90 procent skulle vi ha röstat ja.

Anf. 14 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

I likhet med vad jag sa på den förra punkten vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt här också om att vi anser att ambitionsnivån i EU:s NDC bör baseras på en uppgörelse om ett näranollutsläppsmål i EU till 2040. Jag kan också tillägga att jag tycker att det är väldigt viktigt att det kommer ett snabbt beslut om NDC:n.

Anf. 15 ANNA LASSES (C):

Även jag drar naturligtvis konsekvensen av vad jag sa på den förra punkten och vill ha 95 procent, men självklart också en konstruktiv dialog. Om det inte urvattnas mer vill vi absolut att vi röstar ja.

Anf. 16 REBECKA LE MOINE (MP):

Vi har samma synpunkter som jag redogjorde för på den första punkten. Jag skulle kunna sälla mig till Vänsterpartiets avvikande ståndpunkt i detta, då vi delar samma ambition om näranollutsläpp till 2040.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vill statsrådet säga något ytterligare?

Anf. 18 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Nej, jag tänker att jag stannar där.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkter anmällda från S, V, C och MP.

Vi går till dagordningspunkt 5, Övriga frågor.

Anf. 20 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Jag har inga särskilda övriga frågor att redogöra för.

2025/26:10
31 oktober

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Då har vi nått slutet på rådsdagordningen. Vi tackar statsrådet med medarbetare så mycket för deltagandet vid dagens sammanträde med EU-nämnden och önskar lycka till och trevlig helg när det blir dags.

Innehållsförteckning

2025/26:10
31 oktober

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
§ 2 Miljöfrågor	2
Anf. 2 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	2
Anf. 5 JYTTE GUTELAND (S)	3
Anf. 6 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	4
Anf. 7 ANNA LASSES (C).....	4
Anf. 8 REBECKA LE MOINE (MP).....	5
Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S)	5
Anf. 10 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	6
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 12 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	6
Anf. 13 JYTTE GUTELAND (S)	7
Anf. 14 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	7
Anf. 15 ANNA LASSES (C).....	7
Anf. 16 REBECKA LE MOINE (MP).....	7
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 18 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 20 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8